

Svar på skriftligt spörsmål SSS 18/2022 rd

Svar på skriftligt spörsmål om hindren för att bygga vindkraft i östra och sydöstra Finland samt om att kompensera förlorade inkomster

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 18/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Hanna Holopainen/gröna:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att kompensera de inkomstbortfall som radarövervakningen orsakar vid byggande av vindkraft i Södra Karelen?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

En jämnare utplacering av vindkraften i Finland är önskvärd med tanke på elsystemet. Detta bör understödjas för att jämna ut belastningen på elöverföringsnätet och dessutom skulle vindkraftverk som ligger olika geografiska områden jämna ut produktionen, eftersom det finns betydande skillnader i vindförhållandena mellan områdena i Finland. På grund av territorialövervakningen kan vindkraft dock inte byggas överallt. För närvarande koncentreras byggandet av vindkraftverk starkt till de västra kustområdena. Men det finns också många andra orsaker till detta än territorialövervakningen.

I statsrådets forsknings- och utredningsprojekt Främjande av vindkraftsbyggande – Hjälpmedel för smidig projektutveckling och samordning av olika mål granskades samordningen av vindkraften och i synnerhet försvarsmaktens territorialövervakning som ett delområde. För östra och sydöstra Finlands del är vindkraftens inverkan på territorialövervakningen större än på många andra områden i Finland. Det finns dock en möjlighet att bygga ut vindkraften i dessa områden.

Det är viktigt att de aktörer som planerar vindkraft i området när de får ett negativt utlåtande av Försvarsmakten ber VTT om en separat beräkning av de skadliga effekterna. Efter VTT:s beräkning har Försvarsmakten i vissa projekt gjort en ny bedömning så att projektet har kunnat genomföras. Man vill ofta inte beställa beräkningen på grund av att den kostar för vindkraftsaktören, medan Försvarsmaktens utlåtande är gratis. Dessutom är det viktigt att vindkraftsaktörerna inleder ett så kallat minimiprojektförfarande med Huvudstaben, där man försöker hitta en ekonomiskt lönsam lösning genom att anpassa projektet. Sådana förhandlingar förs ofta och man hittar också lösningar. Detta är dock inte alltid möjligt.

I landskapsplanerna anvisas betydande vindkraftsområden på landskapsnivå och regional nivå. Dessa områden kan vara belägna på platser som är utmanande med tanke på territorialövervakningen. I landskapen kan det dock finnas andra områden där det är möjligt att bygga ut vindkraften med tanke på territorialövervakningen, även om de inte har anvisats som vindkraftsområden i landskapsplanen. I landskapsplanen anvisas inte lokalt betydande områden för vindkraftverk, även om dessa kan utredas. I landskapsplanerna anges inte heller vindkraftverkens läge eller höjd. Även dessa uppgifter preciseras i den mer detaljerade planläggningen.

Problemen med vindkraftsutbyggnaden i anslutning till Försvarmaktens radar har tidigare lösts i vindkraftsområdet vid Bottenviken genom att kompensera Försvarmakten för kostnaderna för de ändringsarbeten som vindkraftsutbyggnaden förutsätter. I anslutning till detta har det stiftats en lag om 24 för vindkraft (490/2013, kompensationslagen), vars syfte är att möjliggöra utbyggnad av vindkraft i ett område som definieras i lagen (vindkraftsområdet vid Bottenviken). Kraftverken i detta område betalar kompensation till Försvarmakten, totalt 18 500 000 euro. Detta innebär att 370 vindkraftverk borde byggas i området för att hela kompensationsbeloppet ska kunna samlas in från aktörerna.

Regeringen har inte fattat beslut om att kompensera de inkomstbortfall som svårigheterna att samordna territorialövervakningen och vindkraftsutbyggnaden orsakar områdena. De olika områdena befinner sig i olika situationer när det gäller utbyggnad av vindkraft även av många andra orsaker. Överlag riktas många utvecklingsförlopp till de olika områdena på olika sätt. Likaså upplever vissa områden större utmaningar än andra när det gäller att samordna olika funktioner och till exempel näringar. Dessa påverkar de regionala ekonomierna på många sätt. Det är svårt att utarbeta en enhetlig och jämlik utvärderingsram för konsekvenserna för de regionala ekonomierna av konflikter mellan olika funktioner för olika områden. Detta förutsätter en omfattande diskussion med tanke på områdenas jämlikhet och en jämförelse av konsekvenserna av olika hinder för byggandet. Dessutom förutsätter detta krävande utredningar av rättsliga frågor och frågor angående statligt stöd.

Helsingfors 24.2.2022

Näringsminister Mika Lintilä